659

ที่ นศ ๐๐๒๓.๓/ว ๒๕๕๗

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง การดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๔(ศอ.ปส.มท.)
ว ๘๓๕๗ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้มีปฏิบัติการกวาดล้างยาเสพติด “No Drugs No Dealers” และมุ่งเป้าหมาย “Zero Drugs Thailand ประเทศไทยต้องปลอดยาเสพติด” ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน

จังหวัดนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. ร่วมบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด กับศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอในพื้นที่

๒. มอบหมายปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นชุดปฏิบัติการประจำตำบล

๓. เข้าร่วมเวทีประชุมประชาคมเพื่อค้นหาปัญหาความต้องการการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

๔. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อสร้างกิจกรรมเชิงบวก เช่น ดนตรี กีฬา จิตอาสา เพื่อเปลี่ยนกลุ่มเสี่ยงให้เป็นพลัง

ทั้งนี้ สำหรับเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เทศบาลเมืองปากพนัง และเทศบาลเมืองทุ่งสง ซึ่งไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ประสานงานกับชุมชนร่วมดำเนินงานหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่อไป
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ จันทร์สุข)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร ๐ ๗๕๓๕๖ ๑๔๔

ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๑๘.๒(ศอ.ปส.จ.)/ว ๑๒๔๔

ศอ.ปส.จ.นศ.
ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง การดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครศรีธรรมราช
ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๑๘.๒(ศอ.ปส.จ.)/ว ๙๗๗ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๑ ชุด
ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๔(ศอ.ปส.มท.)/ว ๘๓๕๗ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๘
๒. คู่มือการดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครศรีธรรมราช (ศอ.ปส.จ.นศ.) แจ้งให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามปฏิบัติการปิดล้อมตรวจค้น จับกุมผู้ค้า/ผู้เสพยาเสพติด (สัปดาห์สีแดง) ระหว่างวันที่ ๘ – ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘ โดยให้เร่งดำเนินการปิดล้อมตรวจค้น จับกุมดำเนินคดีกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้ทำการ (Re X-ray) ทุกพื้นที่ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าผู้ค้า/ผู้เสพ และผู้ติดยาเสพติดจะหมดไปจากหมู่บ้าน/ชุมชน นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติการกวาดล้างยาเสพติด "No Drugs No Dealers" และมุ่งสู่เป้าหมาย "Zero Drugs Thailand ประเทศไทยต้องปลอดยาเสพติด" จึงขอให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ดำเนินการตามคู่มือการดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด และรายงานผลการประเมินหมู่บ้านสีขาว "หมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด" ประจำเดือน ของทุกหมู่บ้านให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครศรีธรรมราช (ศอ.ปส.จ.นศ.) ทราบเป็นประจำทุกวันที่ ๒๕ ของเดือน ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ npncmc2025@gmail.com โดยให้รายงานผลการดำเนินการครั้งแรกภายในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๘ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ จันทร์สุข)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ทำการปกครองจังหวัด
ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครศรีธรรมราช
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๖๖ มท.๗๐๔๖๙

ศอ.ปส.จ.นศ.
เลขที่รับ 555
วันที่ 15 กย ๖๘
เวลา .....น.

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๒๑๑.๔(ศอ.ปส.มท.)/ว ๘๓๕๗

ศอ.ปส.มท.
กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง การดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด)

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๔(ศอ.ปส.มท.)/ว ๗๑๔๙
ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีข้อสั่งการให้ดำเนินการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ และดำเนินการตามปฏิบัติการปิดล้อมตรวจค้น จับกุมผู้ค้า/ผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด (สัปดาห์สีแดง) ระหว่างวันที่ ๘ – ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘ โดยให้เร่งดำเนินการปิดล้อมตรวจค้น จับกุมดำเนินคดีกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้ทำการ (Re X-ray) ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ใน ๘๗๘ อำเภอ และ ๗๕,๑๔๑ หมู่บ้าน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าผู้ค้า/ผู้เสพ และผู้ติดยาเสพติดจะหมดไปจากหมู่บ้าน/ชุมชน ตามแผนปฏิบัติการกวาดล้างยาเสพติด "No Drugs No Dealers" ผนึกกำลัง ชุมชนปลอดยาเสพติด เพื่อให้หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติดเป็น "หมู่บ้านชุมชนปลอดยาเสพติด" ที่ไม่มีทั้งผู้ค้าและผู้เสพอีกต่อไป นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติการกวาดล้างยาเสพติด "No Drugs No Dealers" และมุ่งสู่เป้าหมาย "Zero Drugs Thailand ประเทศไทยต้องปลอดยาเสพติด" เห็นผลเป็นรูปธรรม จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด ดำเนินการตามคู่มือการดำเนินการหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาว ปลอดยาเสพติด และรายงานผลการดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทยทราบเป็นประจำทุกวันที่ ๕ ของเดือน ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ zerodrugsmoi@gmail.com โดยให้รายงานผลการดำเนินการครั้งแรกภายในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๘ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดคู่มือดังกล่าวได้ทาง QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรษิษฐ์ สัมพันธรัตน์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักนโยบายและแผน (ศอ.ปส.มท.)
โทร./โทรสาร. ๐ ๒๒๒๕ ๓๓๓๙

บำบัดทุกข์ บำรุงสุข : ปฏิบัติการกวาดล้างยาเสพติดเชิงรุกทุกพื้นที่

คู่มือการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

****

เรื่อง	สาระสำคัญ	อ้างอิง
๑. แผนปฏิบัติการ	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้ออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ให้ใช้แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อให้เป็นกรอบและแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของประเทศ โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา ประกอบด้วย ๕ มาตรการ ดังนี้ **๑.๑ มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ** หน่วยงานรับผิดชอบหลัก เช่น กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย, กองทัพบก, กองทัพเรือ), กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง), สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร) **๑.๒ มาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย** หน่วยงานรับผิดชอบหลัก เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กระทรวงยุติธรรม, กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง), กระทรวงกลาโหม, สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ, กระทรวงการคลัง, กระทรวงสาธารณสุข **๑.๓ มาตรการป้องกันยาเสพติด** หน่วยงานรับผิดชอบหลัก เช่น กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, กรมการพัฒนาชุมชน, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น), กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด **๑.๔ มาตรการบำบัดรักษายาเสพติด** หน่วยงานรับผิดชอบหลัก เช่น กระทรวงสาธารณสุข, กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, กรมการพัฒนาชุมชน, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น), กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, กรมคุมประพฤติ) **๑.๕ มาตรการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ** หน่วยงานรับผิดชอบหลัก เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, กระทรวงสาธารณสุข, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงกลาโหม, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ส. ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง	สาระสำคัญ	อ้างอิง
๒. กรอบแนวคิด	**๒.๑ ปรับกระบวนทัศน์ใหม่ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด** ซึ่งจะนำมาปรับใช้กับบริบทของสถานการณ์ปัญหาของประเทศ เพื่อมุ่งหวังให้ระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติดในสังคมไทยลดลง นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์สุดท้าย นั่นคือ **"สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด"** โดยมุ่งแก้ไขปัญหายาเสพติดให้อยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ **๒.๒ แก้ไขปัญหายาเสพติด "แบบองค์รวม"** ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่สืบเนื่องจากปัญหาทางสังคมอื่น ๆ อาทิ ปัญหาครอบครัว ปัญหาความยากจน ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาทางการศึกษาหรือทักษะการใช้ชีวิต รวมถึงปัญหาสภาพแวดล้อมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงถูกปรับกรอบการมองการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นลักษณะ "องค์รวม" ที่จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาร่วมกับปัญหาในมิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการบูรณาการการแก้ไขปัญหาในมิติต่าง ๆ ร่วมด้วย เพื่อสนับสนุนต่อผลสำเร็จของปัญหาปลายเหตุ คือ ยาเสพติด รวมทั้งบูรณาการฐานข้อมูล กลยุทธ์ ทั้งมิติการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษายาเสพติด ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมต่อการสร้างสังคมปลอดภัยจากยาเสพติด **๒.๓ แก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่** **ต้นทาง** คือ พื้นที่แหล่งผลิต โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อยุติบทบาทของแหล่งผลิตภายนอกประเทศ รวมถึงการสกัดกั้นสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไม่ให้เข้าสู่แหล่งผลิต การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าส่งออกยาเสพติดตามแนวชายแดน การสกัดกั้นตามจุดตรวจ/จุดสกัดของเส้นทางคมนาคมและพื้นที่ตอนใน รวมถึงการปราบปรามยาเสพติดในแหล่งพักเก็บยาเสพติดภายในประเทศ และการสร้างอาสาป้องกันตามหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดน **กลางทาง** คือ การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม การปรับสภาพแวดล้อม ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม แต่ละบุคคล **ปลายทาง** คือ การดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ให้เข้าถึงการบำบัดรักษา การใช้มาตรการทางเลือก รวมถึงการติดตามและให้โอกาส การยอมรับจากสังคม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต **๒.๔ ยึดคนเป็นศูนย์กลาง** โดยมุ่งเน้นให้คนทุกกลุ่มเป้าหมายปลอดภัยจากยาเสพติด ทั้งจากการป้องกันเพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับวงจรค้ายาเสพติด ทั้งมิติการค้าและการเสพ ให้เกิดความปลอดภัยจากปัญหาสุขภาพ และความปลอดภัยจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ในสังคม รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ	ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ส. ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง	สาระสำคัญ	อ้างอิง
๓. เป้าหมายดำเนินการ	**๓.๑ สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับ** ทุกกลไกเพื่อยุติแหล่งผลิตยาเสพติดภายนอกประเทศด้วยกลไกทางการทูต การข่าว และการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสม **๓.๒ บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด** เพื่อตัดวงจรการค้ายาเสพติด ทั้งระดับเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด ผู้มีอิทธิพล เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ค้ารายย่อยในระดับพื้นที่ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน **๓.๓ ลดปัจจัยด้านความต้องการยาเสพติด** ด้วยการตัดวงจรการเพิ่มขึ้นของผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ การบำบัดรักษาผู้เสพและป้องกันกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันให้กับบุคคล ชุมชน และสังคม ให้ความรู้ถึงภัยยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการเกิดผู้เสพและผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่ **๓.๔ สร้างความสงบและความปลอดภัยจากยาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน** โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด **๓.๕ กำหนดกลไกการควบคุมพืชเสพติดที่รัดกุม** เพื่อมิให้ส่งผลกระทบทางสังคม ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด รวมทั้งผลักดัน สนับสนุนการศึกษาวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการใช้พืชเสพติดทางการแพทย์	ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ส. ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓
๔. จุดเน้นดำเนินการ	**๔.๑ สร้างกระแสสังคม** ให้เกิดการตื่นตัวและมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด โดยการรณรงค์ในวงกว้างผ่านระบบเสียงตามสายและโซเชียลมีเดีย **๔.๒ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย** ในชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการ เพื่อป้องกันประชากรกลุ่มเสี่ยงสูงให้ปลอดภัยจากยาเสพติด **๔.๓ ปรับกระบวนการบำบัดรักษา** ให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพของผู้ป่วยยาเสพติดแต่ละราย โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่สอดคล้องกับอาการ ผลกระทบที่จะเกิดต่อตัวผู้ป่วย ครอบครัว และสังคม **๔.๔ ส่งเสริม** ให้ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ มีส่วนร่วมกับสถานพยาบาลในการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด โดยมีบทบาทเคียงคู่กันในกระบวนการบำบัดรักษา เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถปรับตัว และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข **๔.๕ ลดการแพร่ระบาดของยาเสพติด** ในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายแหล่งแพร่ระบาดรุนแรง เพื่อปราบปรามผู้ค้า และเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง	ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ส. ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง	สาระสำคัญ	อ้างอิง
๕. แนวทางดำเนินการ	**โครงการ "ตำบลสีขาว ปลอดภัยยาเสพติด"** มีเป้าหมายดำเนินการในพื้นที่ ๗,๒๕๕ ตำบลทั่วประเทศ และมีผลความสำเร็จในปี ๒๕๖๓ อย่างน้อยตำบลละ ๑ หมู่บ้าน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ ๕.๑ ใช้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นกลไกหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ (๑) ภารกิจ (๑.๑) สำรวจ จัดทำข้อมูลตามแบบประเมินหมู่บ้าน (๑.๒) จัดลำดับความสำคัญของปัญหาความต้องการ (๑.๓) ทำแผนแก้ไขปัญหาระดับหมู่บ้าน (๑.๔) ติดตาม ช่วยเหลือ ดูแลผู้ผ่านการบำบัด (๑.๕) การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา (๒) วิธีการดำเนินงาน (๒.๑) ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านและประชาคมค้นหาปัญหาความต้องการการแก้ไขปัญหา (๒.๒) ใช้แบบประเมินเก็บข้อมูลหมู่บ้าน (๒.๓) เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมกับชุดปฏิบัติการประจำตำบล (๓) ผลที่ได้จากการประชาคม (๓.๑) ข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (๓.๒) ข้อมูลพื้นที่เสี่ยง (หมู่บ้าน โรงเรียน สถานประกอบการ) (๓.๓) ข้อมูลพฤติกรรมกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (๓.๔) แนวทางในการแก้ไขปัญหาและกติกาชุมชน (๔) แนวทางแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน (๔.๑) แก้ไขปัญหารายบุคคล (๔.๒) ขจัดพื้นที่เสียง สร้างพื้นที่ปลอดภัย (๔.๓) ควบคุมพฤติกรรมของบุคคล (๔.๔) ติดตามช่วยเหลือ สร้างอาชีพให้กับผู้ผ่านการบำบัด	**แบบประเมินตามผนวก ก.**
	๕.๒ ให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอแต่งตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล ประกอบด้วย ปลัดอำเภอประจำตำบล เจ้าหน้าที่ตำรวจ พัฒนากร เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ตามความเหมาะสม โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ (๑) ภารกิจ (๑.๑) ขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับตำบล (๑.๒) ตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดแผนบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นรายบุคคล (๑.๓) ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับคณะกรรมการหมู่บ้าน (๑.๔) บันทึกข้อมูลในระบบรายงานฯ กรมการปกครอง	**๑. ขั้นตอนการดำเนินการ ผนวก ข.** **๒. คณะกรรมการหมู่บ้าน ผนวก ค.** **๓. ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ผนวก ง.**

เรื่อง	สาระสำคัญ	อ้างอิง
	(๒) วิธีการดำเนินงาน (๒.๑) ให้ความรู้และคำแนะนำในการประชาคมและเก็บข้อมูล (๒.๒) ตรวจสอบความถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน และชุมชน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน (๒.๓) ระดมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหารายบุคคล รายพื้นที่ (๓) ผลที่ได้จากการดำเนินการ (๓.๑) ข้อมูลระดับตำบล แยกเป็นรายหมู่บ้าน/ชุมชน (๓.๒) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้อง (๓.๓) นำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในระดับตำบล (๓.๔) ความร่วมมือจากประชาชน (๔) แนวทางแก้ไขปัญหาโดยชุดปฏิบัติการประจำตำบล (๔.๑) จัดทำแผนแก้ไขปัญหารายหมู่บ้าน/ชุมชน - แก้ไขพื้นที่ (หมู่บ้าน โรงเรียน สถานประกอบการ) - แก้ไขตัวคน (เสี่ยง เสพ ติด ค้า ผลิต) - แก้ไขพฤติกรรม (ก่อ/ไม่ก่อปัญหา) (๔.๒) แก้ไขปัญหารายหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นในพื้นที่	
	๕.๓ แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (๑) นายอำเภอ มีภารกิจดังนี้ (๑.๑) ให้คำปรึกษาชุดปฏิบัติการประจำตำบล อำนวยการสั่งการ กำกับติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของอำเภอ (๑.๒) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ (๑.๓) สั่งการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในการกำกับของนายอำเภอ (๑.๔) แต่งตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล (๑.๕) ร่วมแก้ไขปัญหาที่เกินศักยภาพตำบล (๒) วิธีการดำเนินงาน (๒.๑) อำนวยการแก้ไขปัญหา กำกับติดตามในที่ประชุมศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (๒.๒) รับข้อเสนอจากชุดปฏิบัติการประจำตำบล ประสานงาน บูรณาการหน่วยงานระดับอำเภอ และบังคับใช้กฎหมาย (๒.๓) เสนอขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานระดับอำเภอ และระดับจังหวัด	

เรื่อง	สาระสำคัญ	อ้างอิง
	(๓) แนวทางแก้ไขปัญหาโดยศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (๓.๑) วิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมอำเภอ เพื่อนำไปจัดทำแผนการแก้ไขปัญหา (๓.๒) บูรณาการแผนงานของทุกส่วนราชการในอำเภอ	
	๕.๔ แนวการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (๑) ภารกิจ (๑.๑) อำนวยการ สั่งการ กำกับติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของจังหวัด (๑.๒) บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด (๑.๓) สั่งการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในการกำกับของผู้ว่าราชการจังหวัด (เทศบาลนคร, เทศบาลเมือง) (๑.๔) ร่วมแก้ไขปัญหาที่เกินศักยภาพอำเภอ (๒) วิธีการดำเนินงาน (๒.๑) อำนวยการ สั่งการ สนับสนุนงบประมาณ กำกับติดตามในที่ประชุมศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (๒.๒) ประสานงาน บูรณาการหน่วยงานระดับจังหวัดและบังคับใช้กฎหมาย (๒.๓) รายงานผลการดำเนินการและขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง (๓) แนวทางแก้ไขปัญหาโดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (๓.๑) วิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมจังหวัด เพื่อนำไปจัดทำแผนการแก้ไขปัญหา (๓.๒) บูรณาการแผนงานของทุกส่วนราชการในจังหวัด	

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมการปกครอง
ส่วนปฏิบัติการพิเศษ สำนักอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๘ ๕๐๐๒ ต่อ ๔๑๑, ๐๖ ๓๙๐๑ ๓๐๗๑

การประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน

๑. มิติด้านกระบวนการหรือความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน และดัชนีชี้วัด

เป็นกระบวนการดำเนินการของหมู่บ้าน/ชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีดัชนีชี้วัด ๑๐ ตัวชี้วัด เพื่อประเมินความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนเอาชนะยาเสพติด ประกอบด้วย

๑.๑ มีกลุ่มหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ประสานพลังแผ่นดิน (๒๕ ตาสับปะรด) ฯลฯ โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

๑.๒ กลุ่มหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ประชุมกันอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๑.๓ มีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน (ธรรมนูญหมู่บ้าน)

๑.๔ มีการจัดตั้งกองทุนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น กองทุนแม่ของแผ่นดิน กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนที่นำผลประโยชน์มาใช้แก้ไขปัญหายาเสพติด ฯลฯ

๑.๕ กองทุนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด มีผลการดำเนินงานที่เข้มแข็ง เช่น ระดมทุนต่อยอด

๑.๖ มีการประชาคมเพื่อค้นหาและตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด อย่างน้อย ๓ เดือน/ครั้ง

๑.๗ มีการนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เข้ารับการบำบัดตามนโยบายของรัฐบาล (ค้นพบผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดต้องนำเข้าบำบัดรักษาทันที)

๑.๘ มีการติดตามผลและให้ความช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เช่น การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

๑.๙ มีการควบคุมดูแลไม่ให้มีแหล่งมั่วสุมในพื้นที่/จัดกิจกรรมเชิงป้องกันยาเสพติด อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๑.๑๐ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ร่วมกับกิจกรรมสาธารณประโยชน์อื่น ๆ

สำหรับเกณฑ์ประเมินสถานะความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน จะแยกเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับ ๑ หมู่บ้านเข้มแข็งมาก (๑)	คือ	ผ่านตามเกณฑ์วัด ๘-๑๐ ตัวชี้วัด
ระดับ ๒ หมู่บ้านเข้มแข็งปานกลาง (๒)	คือ	ผ่านตามเกณฑ์วัด ๖-๘ ตัวชี้วัด
ระดับ ๓ หมู่บ้านเข้มแข็งน้อย (๓)	คือ	ผ่านตามเกณฑ์วัด ๑-๕ ตัวชี้วัด

๒. มิติด้านสภาพปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน และดัชนีชี้วัด

เป็นผลลัพธ์จากการดำเนินการตามกระบวนการหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด โดยมีดัชนีชี้วัด ๒ ตัวชี้วัด เพื่อประเมินสภาพปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วยผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด และผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

สำหรับเกณฑ์ประเมินสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนจากสภาพปัญหายาเสพติด จะแยกเป็น ๔ ประเภท คือ

สีขาว : ก	ไม่มีผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด และไม่มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด
สีเขียว : ข	ไม่มีผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด และมีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดไม่เกิน ๓ คน ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน
สีเหลือง : ค	ไม่มีผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด และมีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดตั้งแต่ ๓ คน แต่ไม่เกิน ๕ คน ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน
สีแดง : ง	มีผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด หรือมีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเกิน ๕ คนขึ้นไป ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน

/๓. แนวทาง...

๓. แนวทางการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) รับผิดชอบในการดำเนินการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดทั้ง ๒ ด้าน โดยด้านกระบวนการสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน จะให้หมู่บ้าน/ชุมชนประเมินตนเอง (self–evaluation) โดยการประเมินสถานะหมู่บ้าน/ชุมชน กำหนดให้ดำเนินการปีละ ๒ ครั้ง ดังนี้

๓.๑ ครั้งที่ ๑ รอบ ๖ เดือนแรก (ตุลาคม-มีนาคม)

๓.๒ ครั้งที่ ๒ รอบ ๖ เดือนหลัง (เมษายน-สิงหาคม)

สถานะของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จากการประเมินทั้ง ๒ ด้าน สามารถเปลี่ยนแปลง ปรับขึ้น ลดลง คงเดิมได้ตามรอบของการประเมินแต่ละครั้ง

อนึ่ง การดำเนินงานหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด เป็นกระบวนการที่หมู่บ้าน/ชุมชนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กรณีผลการประเมินพบว่าหมู่บ้าน/ชุมชนใดมีความเข้มแข็งน้อยและเป็นสีแดง พื้นที่ดังกล่าวต้องเน้นหนักในการจัดการกับผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด และผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดอย่างเร่งด่วน

แบบประเมินหมู่บ้าน/ชุมชนต้านยาเสพติด

ศป.ปส.จ.....**ศป.ปส.อ**.....
ตำบล.....**หมู่บ้าน/ชุมชน**.....

จำนวนประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน/ชุมชน.....คน
***** ประชากรที่อาศัยอยู่จริงในพื้นที่อย่างน้อย ๓ เดือน *****

๑. ประเมินสถานการณ์

๑.๑ ความเป็นอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน ปกติสุขหรือไม่ โปรดให้เหตุผลประกอบ

☐ ปกติสุขดี ☐ ไม่ค่อยปกติสุข

ที่ตอบข้างต้นท่านดูจากอะไร/เพราะอะไร.....

๑.๒. โปรด √ ในช่องคำตอบ

หมู่บ้าน/ชุมชน **"มีสภาพ"** เหล่านี้หรือไม่	**มี**	**ไม่มี**
๑.๒.๑ มีกิจกรรม/เทศกาลที่แสดงออกถึงการร่วมแรงร่วมใจ		
๑.๒.๒ ช่วงจัดกิจกรรม/เทศกาล มีการเสพ/การค้ายาเสพติด		
๑.๒.๓ มีกิจกรรมส่งเสริม/อบรมสมาชิกของชุมชนมีอาชีพ/รายได้เพิ่ม		
๑.๒.๔ มีแหล่งที่เยาวชนชอบมั่วสุม		
๑.๒.๕ มีคนในชุมชนทะเลาะเบาะแว้ง แตกแยก แบ่งฝ่าย		
๑.๒.๖ มีกลุ่ม/บุคคลที่มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด		
๑.๒.๗ มีโรงเรียนใน/ใกล้ชุมชน (รัศมีไม่เกิน ๑ กิโลเมตร)		
๑.๒.๘ มีลานกีฬาใน/ใกล้ชุมชน (รัศมีไม่เกิน ๑ กิโลเมตร)		
๑.๒.๙ ชุมชนคึกคักตอนกลางคืน (กรณีที่ตอบว่ามี) คึกคักในลักษณ์.....		
๑.๒.๑๐ มีพื้นที่เอื้อต่อการเสพยาเสพติด (เช่น มีมุมอับ มีที่รกร้าง) (กรณีที่ตอบว่ามี) เอื้อต่อการเสพในลักษณะ.....		
๑.๒.๑๑ มีพื้นที่เอื้อต่อการค้ายาเสพติด (เช่น มีทางเข้าออกหลายทาง) (กรณีที่ตอบว่ามี) เอื้อต่อการค้าในลักษณะ.....		

๑.๓ ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนท่านมีระดับความรุนแรงมากน้อยเพียงใด โปรดให้เหตุผลประกอบ

☐ มีปัญหารุนแรงมาก ☐ มีปัญหาปานกลาง ☐ มีปัญหาน้อย ☐ ไม่มีปัญหายาเสพติด

ที่ตอบข้างต้นท่านดูจากอะไร/เพราะอะไร.....

๑.๔ ในหมู่บ้าน/ชุมชนของท่าน มี ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือไม่

๑.๔.๑ มีผู้เสพ ☐ มี.....คน ☐ ไม่มี

๑.๔.๒ มีผู้ค้า ☐ มี.....คน ☐ ไม่มี

๑.๔.๓ มีผู้ที่ทั้งเสพทั้งค้า ☐ มี.....คน ☐ ไม่มี

๑.๕ โปรดระบุผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (เป็นผู้เสพ หรือผู้ค้า หรือทั้งเสพและค้า โปรด √)

ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	เสพ	ค้า	เสพ+ค้า
๑) ชื่อเล่น.....ชื่อ-นามสกุล..... เลขประชาชน..... เพศ.....อายุ.....ปี ลูกใครหลานใคร..... อยู่บ้านเลขที่.....			
๒) ชื่อเล่น.....ชื่อ-นามสกุล..... เลขประชาชน..... เพศ.....อายุ.....ปี ลูกใครหลานใคร..... อยู่บ้านเลขที่.....			
๓) ชื่อเล่น.....ชื่อ-นามสกุล..... เลขประชาชน..... เพศ.....อายุ.....ปี ลูกใครหลานใคร..... อยู่บ้านเลขที่.....			
๔) ชื่อเล่น.....ชื่อ-นามสกุล..... เลขประชาชน..... เพศ.....อายุ.....ปี ลูกใครหลานใคร..... อยู่บ้านเลขที่.....			
๕) ชื่อเล่น.....ชื่อ-นามสกุล..... เลขประชาชน..... เพศ.....อายุ.....ปี ลูกใครหลานใคร..... อยู่บ้านเลขที่.....			
๖) ชื่อเล่น.....ชื่อ-นามสกุล..... เลขประชาชน..... เพศ.....อายุ.....ปี ลูกใครหลานใคร..... อยู่บ้านเลขที่.....			
๗) ชื่อเล่น.....ชื่อ-นามสกุล..... เลขประชาชน..... เพศ.....อายุ.....ปี ลูกใครหลานใคร..... อยู่บ้านเลขที่.....			

๒. ประเมินปัญหา (เรียงลำดับปัญหาในหมู่บ้าน/ชุมชน)

ประเด็นปัญหา	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา	ลำดับปัญหา
อาชญากรรม (ลัก ขโมย ฯลฯ)			
ความยากจน หนี้สิน			
ยาเสพติด			
แหล่งน้ำบริโภค อุปโภค			
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร			
ขยะ น้ำเสีย มลพิษ สิ่งแวดล้อม			
อื่น ๆ (ระบุ).....			

๓. ความต้องการ (เรียงลำดับความต้องการแก้ไขปัญหา)

ประเด็นความต้องการ	ลำดับปัญหา
แก้ไขปัญหาอาชญากรรม (ลัก ขโมย ฯลฯ)	
แก้ไขปัญหาความยากจน หนี้สิน	
แก้ไขปัญหายาเสพติด	
แก้ไขปัญหาแหล่งน้ำบริโภค อุปโภค	
แก้ไขปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	
แก้ไขปัญหาขยะ น้ำเสีย มลพิษ สิ่งแวดล้อม	
แก้ไขปัญหาอื่น ๆ (ระบุ) ๑..... ๒..... ๓..... ๔.....	

๔. การประเมินความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน		แหล่งข้อมูล
	ไม่มี	มี	
๔.๑ มีกลุ่มหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน (โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร)			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๒ กลุ่มหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดประชุมกันอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๓ มีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน (ธรรมนูญหมู่บ้าน)			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๔ การจัดตั้งกองทุนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น กองทุนแม่ของแผ่นดิน หรือกองทุนอื่น ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่นำผลประโยชน์มาใช้แก้ไขปัญหายาเสพติด ฯลฯ			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๕ กองทุนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด มีผลการดำเนินงานที่เข้มแข็ง เช่น การระดมทุนต่อยอด			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๖ มีการประชาคมเพื่อค้นหาและตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างน้อย ๓ เดือน/ครั้ง			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๗ มีการนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๘ มีการติดตามผล และให้ความช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เช่น การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๙ มีการควบคุมดูแลไม่ให้มีแหล่งมั่วสุมในพื้นที่/จัดกิจกรรมเชิงป้องกันยาเสพติด อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน
๔.๑๐ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดร่วมกับกิจกรรมสาธารณประโยชน์อื่น ๆ			คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน

เกณฑ์การพิจารณาความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนด้านยาเสพติด

สถานะหมู่บ้าน/ชุมชน	เกณฑ์การพิจารณา
เข้มแข็งมาก : ๑	หมู่บ้าน/ชุมชนที่คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ หรือคนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพยายามในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาก **ผ่านตามเกณฑ์วัด ๘-๑๐ ตัวชี้วัด**
เข้มแข็งปานกลาง : ๒	หมู่บ้าน/ชุมชนที่คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ หรือคนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพยายามในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปานกลาง **ผ่านตามเกณฑ์วัด ๖-๗ ตัวชี้วัด**
เข้มแข็งน้อย : ๓	หมู่บ้าน/ชุมชนที่คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ หรือคนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพยายามในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดน้อย **ผ่านตามเกณฑ์วัด ๑-๕ ตัวชี้วัด**

หมายเหตุ

๑. หมู่บ้าน/ชุมชนจะเป็นผู้ประเมินตนเอง (self-evaluation) เพื่อวัดความพยายามของคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ หรือคนในหมู่บ้าน/ชุมชนของตน ว่ามีความเข้มแข็งเพียงพอในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดหรือไม่ โดยใช้ดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนด้านยาเสพติด

๒. หมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ต้องได้รับการบำบัด ให้ถือว่าผ่านตัวชี้วัดที่ ๔.๗ และ ๔.๘

๓. สถานะความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน (มาก/ปานกลาง/น้อย) สามารถปรับขึ้น/ลง/คงเดิมได้ตลอดเวลา โดยจะมีการประเมินปีละ ๒ ครั้ง ตามรอบที่กำหนด

๔. ผู้เสพ หมายถึง ผู้ที่ใช้ยาเสพติดตามโอกาสที่พอจะหาได้ ไม่ถึงกับเสพทุกวัน สัปดาห์หนึ่ง ๓-๔ วัน และไม่มีอาการทางจิต

๕. ผู้ติด หมายถึง ผู้ที่ใช้ยาเสพติดเป็นประจำ และใช้ในปริมาณมาก รวมทั้งผู้มีอาการทางจิตด้วย

๖. ผู้ค้า หมายถึง ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการค้ายาเสพติด แต่ไม่ได้เสพยาเสพติด

๗. ผู้ค้าและเสพ หมายถึง ผู้ค้าที่มีพฤติกรรมใช้สารเสพติดที่ตนค้าด้วย

ขั้นตอนการดำเนินงานขับเคลื่อน "ตำบลสีขาว ปลอดภัยยาเสพติด"

พื้นที่ดำเนินการ คือ หมู่บ้าน/ชุมชนในตำบลที่มีปัญหาการแพร่ระบาดยาเสพติด และหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติดจากการสำรวจหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศของกระทรวงมหาดไทย โดยแบ่งการปฏิบัติเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑. ขั้นการเตรียมความพร้อมและสร้างการรับรู้

๑.๑ ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินการ "ตำบลสีขาว ปลอดภัยยาเสพติด" ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ โดยกำหนดเป้าหมายให้พื้นที่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ทำการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อทราบสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการอำนวยการ สั่งการ กำกับติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของจังหวัด บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด และสั่งการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในการกำกับของผู้ว่าราชการจังหวัด

๑.๒ ให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ จัดประชุมคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปราบยาเสพติดอำเภอ เพื่อชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแนวทางดำเนินการ "ตำบลสีขาว ปลอดภัยยาเสพติด"

๑.๒.๒ แต่งตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล ประกอบด้วย ปลัดอำเภอประจำตำบล เจ้าหน้าที่ตำรวจ พัฒนากรเกษตรตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ตามความเหมาะสม มอบหมายหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๒.๓ ชี้แจงในที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประจำเดือน ถึงขั้นตอนการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน ให้คำปรึกษาอำนวยการ สั่งการ กำกับติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของอำเภอ บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ สั่งการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในการกำกับของนายอำเภอ

๑.๓ ให้ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ชปต.) ดำเนินการ ดังนี้

๑.๓.๑ ประชุมทีมงาน วางแผนการออกปฏิบัติ ทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน

๑.๓.๒ นำเข้าข้อมูลผ่านระบบรายงานความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนด้านยาเสพติด กรมการปกครอง จากเว็บไซต์ https://drugreport.dopa.go.th/app/user/index.php โดยให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด มอบหมายเจ้าหน้าที่ในการอนุมัติ Username/Password ให้แก่ชุดปฏิบัติการประจำตำบลทุกตำบล ชุดละ ๑ Username เพื่อใช้ในการนำเข้าข้อมูลผลการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๓.๓ ตรวจสอบกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ถูกต้องครบถ้วนตามโครงสร้างให้เป็นปัจจุบัน และประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อชี้แจงแนวทางปฏิบัติ

๒. ขั้นการปฏิบัติ

๒.๑ การดำเนินงานระดับหมู่บ้าน/ชุมชน โดยดำเนินการ ดังนี้

๒.๑.๑ สำหรับหมู่บ้านที่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ส่วนชุมชนที่ไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนตามหลักเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นกลไกรับผิดชอบ

๒.๑.๒ ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน กำหนดวันจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน โดยแจ้งให้ชุดปฏิบัติการประจำตำบลทราบล่วงหน้า เพื่อแจ้งให้ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน เข้าร่วมเวทีประชาคม ซึ่งในการประชาคมดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

/๒.๑.๒.๑ จะต้อง...

๒.๑.๒.๑ จะต้องมีครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริงอย่างน้อยครัวเรือนละ ๑ คน เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง

๒.๑.๒.๒ กรณีเรื่องใดที่ต้องลงมติในเรื่องใดให้ใช้เสียงข้างมาก โดยแต่ละครัวเรือนมีสิทธิลงคะแนนเสียง ๑ คะแนน

๒.๑.๒.๓ ให้ราษฎรผู้เข้าร่วมประชาคม ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

๒.๑.๒.๔ มติที่ประชุมต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ

๒.๑.๓ ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นประธานการประชุม โดยมีชุดปฏิบัติการประจำตำบลเป็นที่ปรึกษา ร่วมกันสำรวจข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชน ตามแบบสำรวจประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ครบถ้วน ถูกต้องตามข้อเท็จจริง ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ และส่งมอบแบบสำรวจประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน ให้แก่ชุดปฏิบัติการประจำตำบล นำไปดำเนินการต่อไป

๒.๑.๔ ให้มีการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อตรวจสอบข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และพื้นที่เสี่ยง เป็นประจำทุกเดือน

๒.๒ การดำเนินงานระดับตำบล โดยชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ชปต.) ดำเนินการ ดังนี้

๒.๒.๑ เข้าร่วมประชาคมตามวันที่กำหนด ชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติ และสร้างความเข้าใจแบบสำรวจประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน

๒.๒.๒ วิเคราะห์ ทบทวนข้อมูลจากแบบสำรวจประเมินฯ ของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนให้ถูกต้องสมบูรณ์ หากเห็นว่าข้อมูลที่ได้ไม่สมบูรณ์ จะต้องลงไปสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง

๒.๒.๓ นำเข้าข้อมูลของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนผ่านระบบรายงานความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนด้านยาเสพติด กรมการปกครอง จากเว็บไซต์ https://drugreport.dopa.go.th/app/user/index.php โดยนำเข้าข้อมูลให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓

๒.๒.๔ ประมวลผลข้อมูลจากระบบรายงานความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนด้านยาเสพติด กรมการปกครอง ซึ่งจะทำให้ทราบสถานะของหมู่บ้าน/ชุมชนด้านต่าง ๆ ได้แก่

๒.๒.๔.๑ ปัญหาในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน ตามลำดับความรุนแรงของปัญหารุนแรง (แดง) ปานกลาง (เหลือง) เบาบาง (เขียว) และไม่มีปัญหา (ขาว)

๒.๒.๔.๒ สภาพปัญหายาเสพติดของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (ผู้ค้า ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งพฤติกรรม) ผู้ผ่านการบำบัดรักษา และพื้นที่เสี่ยง ได้แก่ โรงเรียน สถานประกอบการ ศาสนสถาน และแหล่งมั่วสุมต่าง ๆ

๒.๒.๕ วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และพื้นที่เสี่ยง โดยมีแนวทางดำเนินงานดังต่อไปนี้

๒.๒.๕.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(๑) ผู้ค้า ดำเนินการการบังคับใช้กฎหมาย หรือกดดันให้เลิกพฤติกรรม ในกรณีไม่พบหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ใช้มาตรการทางสังคม

(๒) ผู้เสพ ดำเนินการคัดกรองตามแบบ V๒ เพื่อคัดแยกอาการ โดยแยกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ผู้ใช้ ผู้เสพ และผู้ติด

(๒.๑) การดำเนินการต่อผู้ใช้ บำบัดโดยการพบบุคลากรทางการแพทย์เพื่อทำ BA (Brief Advice) หรือ BI (Brief Intervention)

(๒.๒) การดำเนินการต่อผู้เสพ ให้บำบัดโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBTx) หรือค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

(๒.๓) การดำเนินการต่อผู้ติด ให้บำบัดโดยโรงพยาบาลชุมชน หรือโรงพยาบาลเฉพาะทาง หรือมาตรการทางเลือก (Harm Reduction)

/(๓) กลุ่มเสี่ยง...

(๓) กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ใช้มาตรการเฝ้าระวัง สร้างการรับรู้ถึงโทษพิษภัยของยาเสพติด ประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสร้างกิจกรรมเชิงบวก เช่น ดนตรี กีฬา จิตอาสา เพื่อเปลี่ยนกลุ่มเสี่ยงให้เป็นพลัง

(๔) ผู้ผ่านการบำบัดรักษา ให้มอบหมายกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านคนใดคนหนึ่ง หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทำหน้าที่ติดตาม ดูแล ให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ และไม่ให้กลับมาเสพซ้ำอีกสำหรับผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว ส่วนผู้ผ่านการบำบัดที่ไม่มีอาชีพ หรือต้องการการศึกษา ให้ประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการฝึกอาชีพ เช่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันเทคโนโลยีต่าง ๆ หากต้องการการศึกษาให้ประสานหน่วยงานทางการศึกษา

๒.๒.๕.๒ พื้นที่เสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียน วัด ศาสนสถาน สถานประกอบการ แหล่งมั่วสุมต่าง ๆ โดยแยกเป็นพื้นที่ที่มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และพื้นที่ที่ไม่มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(๑) พื้นที่ที่มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมาย ผู้ค้า จับกุมหรือกดดันให้เลิกพฤติกรรม ใช้มาตรการทางสังคม ส่วนผู้เสพส่งเข้ารับการบำบัดตามความเหมาะสม

(๒) พื้นที่ที่ไม่มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ใช้มาตรการในการเฝ้าระวัง โดยให้หมู่บ้านจัดตั้งชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ชุมชนจัดตั้งชุดอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ทำหน้าที่เข้าเวรยามรักษาความสงบเรียบร้อย สร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน ศาสนสถาน แหล่งมั่วสุมต่าง ๆ

๒.๒.๖ รายงานผลการสังเคราะห์ปัญหาให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ทราบ

๒.๒.๗ ติดตามผลการดำเนินการต่อบุคคล และพื้นที่เป้าหมายอย่างต่อเนื่องทุกเดือน เพื่อบันทึกการเปลี่ยนแปลงในระบบรายงานความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนด้านยาเสพติด กรมการปกครอง

๒.๓ การดำเนินงานระดับอำเภอ โดยศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๓.๑ จัดประชุมคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) เพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามข้อมูลที่ได้รับจากชุดปฏิบัติการประจำตำบลแต่ละตำบล

๒.๓.๒ จัดทำแผนที่ปัญหายาเสพติดในภาพรวมของอำเภอ และแยกเป็นรายตำบล/หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เห็นว่าหมู่บ้านใด ตำบลใด มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และมีพื้นที่เสี่ยง

๒.๓.๓ ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดย

๒.๓.๓.๑ จัดทำแผนแก้ไขปัญหายาเสพติด และสั่งการ มอบหมาย ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายบุคคล และพื้นที่เสี่ยงแต่ละประเภท

๒.๓.๓.๒ กำกับติดตาม อำนวยการ สนับสนุนหน่วยงานที่รับผิดชอบ ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเดือนละ ๑ ครั้ง

๒.๓.๓.๓ ปรับปรุงข้อมูลความคืบหน้าผลการดำเนินการให้เป็นปัจจุบันประจำทุกเดือน

๒.๔ การดำเนินงานในระดับจังหวัด โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๔.๑ ประมวลผลข้อมูลสถานะความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้ได้ภาพรวมของปัญหายาเสพติดทั้งจังหวัด

๒.๔.๒ สั่งการ มอบหมาย และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน/ชุมชน

๒.๔.๓ กำกับติดตามผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งในระดับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และพื้นที่เสี่ยงให้เป็นปัจจุบันทุกเดือน เพื่อรายงานผลการดำเนินงานให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย (ศอ.ปส.มท) ทราบ

/๓. ขั้นการรายงาน...

๓. ขั้นการรายงานผลและการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน

กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้ตรวจราชการกรมการพัฒนาชุมชน ออกติดตามการดำเนินงานในเขตรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ

คณะกรรมการหมู่บ้าน

๑. ที่มา

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ (ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๑)

๒. รูปแบบของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

คณะกรรมการหมู่บ้านมีกรรมการหมู่บ้าน ๒ ประเภท คือ

๒.๑ กรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่งประกอบด้วย (๑) ผู้ใหญ่บ้าน (๒) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน (๓) สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน (๔) ผู้นำหรือผู้แทนองค์กรในหมู่บ้าน

๒.๒ กรรมการหมู่บ้านโดยการเลือก ได้แก่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งราษฎรผู้มีสิทธิเลือก ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้เลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวน ๒-๑๐ คน โดยที่ประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้กำหนดจำนวนที่พึงมีในหมู่บ้าน

๓. การได้มาและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการหมู่บ้าน

ผู้นำกลุ่มที่มีสิทธิเป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง คือ

๓.๑ กลุ่มบ้านตามประกาศของนายอำเภอ

๓.๒ กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวของสมาชิกที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย

๓.๓ กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของสมาชิก หรือตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และต้องมีลักษณะ ดังนี้

๓.๓.๑ มีสมาชิกไม่น้อยกว่า ๒๐ คน

๓.๓.๒ สมาชิกกลุ่มไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน

๓.๓.๓ เป็นกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน และ

๓.๓.๔ เป็นกลุ่มที่มีกฎระเบียบที่กำหนดไว้ชัดเจน และต้องเกิดจากสมาชิกร่วมกันกำหนด

๔. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานของกรรมการหมู่บ้าน

คณะทำงานด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้านมีทั้งหมด ๗ ด้าน ประกอบด้วย

๔.๑ ด้านอำนวยการ มีประธานกรรมการหมู่บ้านเป็นหัวหน้าคณะทำงาน มีหน้าที่งานธุรการ การจัดประชุม การรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน การประชาสัมพันธ์ การประสานงาน การจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

๔.๒ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีกรรมการหมู่บ้านผู้ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าคณะทำงาน มีหน้าที่ส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ให้ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายฯ การสร้างความเป็นธรรมและประนีประนอมข้อพิพาท ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณประโยชน์ การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย

๔.๓ ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน การติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน

๔.๔ ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ มีหน้าที่ส่งเสริมการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการประกอบอาชีพ การผลิต และการตลาด

/๔.๕ ด้านสังคม...

๔.๕ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข มีหน้าที่พัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและคนพิการ สงเคราะห์ผู้ยากไร้ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการสาธารณสุข

๔.๖ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา

๔.๗ ด้านอื่น ๆ ที่คณะกรรมการหมู่บ้านเสนอ และนายอำเภอเห็นชอบ

๕. ที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุม ของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วย

๕.๑ ปลัดอำเภอประจำตำบล

๕.๒ กำนัน

๕.๓ นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๕.๔ นายอำเภออาจแต่งตั้งข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำบลหรือหมู่บ้านนั้น หรือบุคคลอื่นใดที่คณะกรรมการ หมู่บ้านเห็นสมควรเพิ่มเติมก็ได้

ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)

๑. ภารกิจ/อำนาจหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมูบ้าน

ชุดรักษาความปลอดภัยหมูบ้าน หรือเรียกโดยย่อว่า "ชรบ." เป็นหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยราษฎรอาสาสมัครในพื้นที่ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรชุดรักษาความปลอดภัยหมูบ้าน และไดรับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และมีฐานะเป็นผู้ช่วยเหลือเจาพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกรมการปกครองไดจัดฝึกอบรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ (ผรส.) และราษฎรที่สมัครใจในหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ ๓๐ คน จัดตั้งเป็นกองกำลังประชาชนในรูปแบบของราษฎรชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

๒. ที่มาของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจาพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ขอ ๓

"หน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน" หมายความว่า หน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง และให้หมายความรวมถึง ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านตามระเบียบนี้

"ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน" หมายความถึง ราษฎรอาสาสมัครในพื้นที่ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ซึ่งไดรับการแต่งตั้งจากนายอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านและให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่เรียกโดยย่อว่า "ชรบ."

๓. คุณสมบัติของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

คุณสมบัติของชุดรักษาความปถอดภัยหมู่บ้าน อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๓.๑ มีสัญชาติไทย

๓.๒ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้

๓.๓ มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในหมู่บ้านนั้นไม่น้อยกว่าสามเดือน

๓.๔ เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๕ เป็นผู้มีความประพฤติดี

๔. โครงสร้างและการจัดหน่วยชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

๔.๑ ในอำเภอหนึ่งให้มีกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมีนายอำเภอเป็นผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และมีปลัดอำเภอ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการในพื้นที่ตามที่นายอำเภอแต่งตั้ง เป็นรองผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านฝ่ายยุทธการและการข่าว ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกำลังพลและส่งกำลังบำรุง และฝ่ายสื่อสารและงบประมาณ

๔.๒ ในตำบลหนึ่งให้มีกองร้อยชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมีปลัดอำเภอประจำตำบลเป็นผู้บังคับกองร้อยชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และมีข้าราชการอื่นตามที่นายอำเภอแต่งตั้งเป็นรองผู้บังคับกองร้อยชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านฝ่ายยุทธการและการข่าว ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกำลังพลและส่งกำลังบำรุง และฝ่ายสื่อสารและงบประมาณ โดยให้กำนันในตำบลนั้น เป็นผู้ช่วยผู้บังคับกองร้อยชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

๔.๓ ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีหมวดชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับหมวดชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ทหาร ตำรวจ หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จำนวนสองคนเป็นเจ้าหน้าที่โครง ทำหน้าที่

/เป็นผู้ช่วย...

เป็นผู้ช่วยผู้บังคับหมวดชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ในหมวดชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านให้แบ่งการปกครองบังคับบัญชาออกเป็นอย่างน้อยสองหมู่ เรียกว่า "หมู่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ ๑ หมูชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ ๒ และหมูชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่..... ตามลำดับต่อไป" โดยมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับหมู่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และหมู่ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๗ คน แต่ไม่เกิน ๑๕ คน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจากอัตรากำลังพลและสถานการณ์ในพื้นที่

๕. อำนาจหน้าที่ของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน มีหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานอื่นได้ร้องขอ โดยให้ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ปฏิบัติหน้าที่ช่วยแหลือได้ในเรื่องดังต่อไปนี้

๕.๑ อยู่เวรยามรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

๕.๒ ตรวจตระเวนรักษาความสงบเรียบร้อย

๕.๓ สืบสวนหาข่าวพฤติการณ์อันอาจเป็นภยันตรายต่อความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อย

๕.๔ เฝ้าระวังรักษาสถานที่สำคัญ ตั้งจุดตรวจจุดสกัด ตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะที่ผ่านเข้า-ออกหมู่บ้าน

๕.๕ รายงานเหตุการณซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๕.๖ ปองกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญาและการก่อความไมสงบเรียบร้อยในพื้นที่

๕.๗ ตรวจค้นบุคคลหรือยานพาหนะ ซึ่งมีเหตุสงสัยตามสมควรว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือไดมาโดยกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐาน แต่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น ยึดสิ่งของหรืออาวุธที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยได้กระทำความผิด หรือซึ่งมีไว้เป็นความผิดตามกฎหมาย ให้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาใกล้ตนโดยเร็ว

๕.๘ จับผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และควบคุมตัวผู้ถูกจับส่งผู้บังคับบัญชาใกล้ตนโดยเร็ว หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

๕.๙ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๕.๑๐ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๖. ภารกิจหลัก

๖.๑ จัดเวรยามเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยหมู บ้าน จัดตั้งจุดตรวจจุดสกัด และการเฝ้าตรวจติดตามจุดล่อแหลมในบริเวณหมู่บ้าน เฝ้าระวังรักษาสถานที่สำคัญ ตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะที่ผ่านเขา-ออกหมู่บ้าน

๖.๒ การสนธิกำลังกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย

๗. ภารกิจเสริม

๗.๑ เป็นแกนนำหรือผู้ช่วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สนับสนุนขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการตามนโยบายรัฐบาล

๗.๒ การทำงานเชิงรุกในการเข้าถึง ช่วยเหลือประชาชนในตำบล/หมู่บ้าน

๗.๓ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับหน่วยงาน สวนราชการที่ดำเนินการในพื้นที่ของตำบล/หมู่บ้าน